

Olje og Energidepartementet

Deres ref:

Vår ref: 139146-3353

Oslo, 11. april 2023

Høringsuttalelse NOU 2023:3 Mer av alt - raskere. Energikommisjonens rapport

1 Innledning

Det vises til høringsbrev fra Olje og Energidepartementet 01.02.2023 med frist til 2. mai 2023 for høringsuttalelser til NOU 2023: 3 - Mer av alt – raskere. (Energikommisjonens rapport).

2 Om Naturressurskommunene

Naturressurskommunene er en paraplyorganisasjon for organisasjoner med medlemskommuner som er *vertskap*¹ til verdifulle naturressurser. Naturressurskommunene organiserer 223 av landets 356 kommuner. Følgende organisasjoner inngår i Naturressurskommunene:

- LVK - Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar (160 kommuner)
- USS - Utmarkskommunenenes Sammenslutning (101 kommuner)
- Kommunekraft AS, (126 kommuner)
- LNVK - Landssammenslutninga av Norske Vindkraftkommuner (39 kommuner)
- Industrikommunene, (29 kommuner)
- NPK - Nettverk for Petroleumskommuner (8 kommuner)

Formålet til Naturressurskommunene er å styrke det lokale selvstyret og den lokale råderetten i alle saker der lokalsamfunns naturressurser tas i bruk og gir grunnlag for verdiskaping utenfor kommunen. Naturressursutnyttelse er en grunnpilar i lokaldemokratiet, og har vært en bærebjelke i samfunnsutviklingen. Det samme gjelder sterke og livskraftige distriktskommuner, hvor naturbasert næringsliv har vært avgjørende for folks velferd. Råderetten over egne arealer og naturverdier har et viktig generasjonsperspektiv. Medlemskommunene er i hovedsak mindre kommuner i folketall, men store kommuner i areal, og kjennetegnet ved sine naturressursbaserte næringer.

Naturressurskommunene viser til presentasjonene fra medlemsorganisasjonene LVK, LNVK, Industrikommunene og NPK på innspillsmøte 30. mars 2023, som er sendt departementet tidligere.

---

¹ Organisasjonene organiserer mao ikke kommuner som er *eiere* av kraftselskap, vindkraftselskaper mm.

Nedenfor følger høringsuttalelsen fra Naturressurskommunene.

3 Naturressurskommunenes syn på Energikommisjonens rapport

3.1 Naturressurskommunene er enig i kommisjonens hovedbudskap om at det er behov for en kraftig omstilling av vår energiforsyning

Naturressurskommunene slutter seg til Energikommisjonens hovedbudskap, at det er behov for en storstilet satsning på mer fornybar energi med tilhørende infrastruktur, og at det haster.

Våre klimaforpliktelser nedfelt i Parisavtalen gjør det helt nødvendig med en kraftig omstilling av vår energiforsyning. Selv om Norge er Europas største vannkraftprodusent, og vi har en høyere fornybarandel i vårt energiforbruk enn de fleste andre, kommer en stor andel av vårt *energiforbruk* fra fossile energikilder. Det fremgår eksempelvis av rapporten kapittel 5 Energibruk og -produksjon i Norge i dag - at den totale energibruken i Norge, inklusiv sokkelen, var på 326 TWh i 2021, fordelt med 138 TWh elektrisitet, 165 TWh fossile energikilder, 16 TWh bioenergi og rundt 7 TWh fjernvarme. De største «fossilbrukene» sektorer er olje- og gassindustrien, industrisektoren og transportsektoren.

Norge har forpliktet seg til å kutte i utslippene av klimagasser, sammen med EU, med 55 prosent innen 2030 sammenlignet med nivået i 1990. Til sammenligning hadde vi i 2021 ifølge SSB kuttet utslippene i den samme perioden med i alt 4,7 prosent. Sammenligningen illustrerer at vi, sammen med resten av verden, står foran vår tids desidert største og viktigste utfordring – omstillingen til nullutslipp-samfunnet.

Det er Naturressurskommunene syn at Energikommisjonen i sin rapport både har påpekt hvor alvorlig situasjonen er, hvilke mål som må oppstilles for den grønne omstillingen og identifisert en rekke virkemidler for å nå disse målene. Naturressurskommunene har registrert den *dissensen* som har vært i kommisjonen om å konkretisere de målene som bør oppstilles med hensyn til fornybar krafttilgang i 2030, hvor flertallet mener minst 40 TWh mer kraft bør være tilgjengelig, mens mindretallet ikke ønsker slik konkretisering. For Naturressurskommunene er denne dissensen underordnet, viktigere er at kommisjonen er enstemmig om behovet for en omfattende utbygging av fornybare energikilder som vannkraft, vindkraft på land, havvind og solkraft innen 2030.

Energi er drivkraften i alle ledd i et moderne samfunn. Men energi er også hovedårsaken til de klimautfordringer som verden står overfor. Derfor er klimapolitikken uløselig knyttet til energipolitikken, og derfor er Energikommisjonens rapport så viktig for arbeidet med å redusere utslippene av klimagasser.

Naturressurskommunene vil i det følgende begrense sine kommentarer til de temaer i rapporten som har størst interesse for Naturressurskommunenes 223 medlemskommuner. Fornybarkildene vannkraft og vindkraft på land har mange felles problemstillinger, og for vertskommuner mange fellestrekk. - Begge energikilder produserer fornybare kilowattimer, levert inn på samme nett og omsatt i samme energimarked. Naturressurskommunene vil derfor kommentere disse energikilder under ett. Følgende temaer vil bli kommentert i første rekke:

- Vertskommunenes roller og betydning for det grønne skiftet og krafttilgangen
- Vertskommunenes interesser som vertskap for Europas største vannkraftproduksjon
- Behovet for og forslagene om effektivisering av konsesjonsprosessene

Energikommisjonen har fremsatt en rekke forslag knyttet til markedsmessige forhold i energiforsyningen, om Norges rolle i den europeiske energiforsyningen, forbrukerinteresser, organiseringen av energiforsyningen mv. Naturressurskommunene støtter i all hovedsak disse forslagene, og ser ikke grunn til å komme nærmere inn på disse. Naturressurskommunene vil i stedet sette søkelys på tre forhold som er særlig viktig for tiden fremover - hvor alt skal skje raskere, se nedenfor punkt 3.1.1.-3.2.3.

3.1.1 Sammenhengen med naturkrisen - Revisjon av vilkårene i eldre vannkraftkonsesjoner

I rapporten side 15 heter det:

- *Et flertall av Energikommisjonens medlemmer mener at det ved gjennomføring av vilkårsrevisjoner bør søkes å unngå tap av kraftproduksjon og reguleringsevne uten at det går på bekostning av helt nødvendige forbedringer av miljøtilstanden i vassdraget.*
  - *Medlemmene Heia, Lundberg og Ringkjøb mener det er viktig å sikre god fremdrift i arbeidet med vilkårsrevisjonene, at prosessene gjennomføres med god involvering med lokale interesser, og at vassdragene sikres en bedret økologisk tilstand i tråd med vannforskriften. Dette vil være viktig ikke bare for naturmiljøet, men også for konsesjonæren. Disse medlemmene mener videre arbeidet må få økt prioritet i NVE og OED.*

Naturressurskommunene vil vise til at olje og energiministeren har avvist at revisjonssakene skal stilles i bero eller gis lavere prioritet som følge av energikrisen. Naturressurskommunene er enig i dette og viser til at vi ikke bare har en energikrise, men også en naturkrise. Det bør derfor etableres en rutine at opprusting og utvidelsesprosjekter for ny kraftproduksjon kobles sammen med en revisjon av eksisterende vilkår, slik at en kan oppnå en «vinn-vinn»-situasjon, dvs mer naturmiljø og mer fornybarproduksjon. Dette er noe Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar (LVK) har jobbet med i lang tid.

Det er på det rene - og er også lagt til grunn av en samlet energi- og miljøkomite på Stortinget - at man kan få til store miljøforbedringer eksempelvis med minstevannføring i tørrlagte elver, uten at dette i vesentlig grad går ut over produksjonen.

LVK vil oppfordre departementet til å ha et *større* fokus på disse sakene, herunder vurdere å pålegge konsesjonærer som søker om opprusting og utvidelse av vannkraftanlegg, samtidig å sørge for miljøforbedringen i den allerede eksisterende konsesjon.

Miljøforbedringer i regulerte vassdrag har også nær sammenheng med de nylig vedtatte internasjonale forpliktelsene i Naturavtalen, vedtatt i Montreal 19. desember 2022. Norge har ratifisert avtalen. Ved siden av kravet om 30 prosent vern av land og hav innen 2030, forpliktet avtalepartene – de fleste land i verden – seg til et krav om restaurering av natur med samme krav på 30 prosent innen 2030. Det er hevet over tvil at det foreligger betydelige muligheter for restaurering av naturmiljø i og rundt våre regulerte vassdrag. De samme forpliktelsene til å ta vare på natur kommer også til uttrykk i den såkalte taksonomi-forordningen fra EU, hvor det blant annet er brukt som eksempel at oppdemninger i regulerte vassdrag har ført til uakseptable oppgangssperrer i tidligere lakseførende elver.

Naturressurskommunene ber departementet vie dette spørsmålet spesiell oppmerksomhet i sin oppfølging av Energikommisjonens rapport, både i revisjonssakene og i arbeidet med vannforvaltningsplanene.

3.1.2 Havvind må til lands i Norge

Naturressurskommunene er enig med Energikommisjonen i at havvind vil kunne gi et viktig bidrag til vår fornybare energiforsyning.

Naturressurskommunene mener at havvind først og fremst bør benyttes til elektrifisering av sokkelen og føres til lands i Norge, slik at man sørger for akseptable strømpriser i hele Norge, elektrifisering av industrien, herunder landanleggene for olje og gass – og sikre arbeidsplasser langs hele kysten.

3.1.3 Løsningen på energiforsyningen må skje i samarbeid med forskningen på grønn omstilling for olje og gassnæringen - CCS og CCU

I mandatet til Energikommisjonen heter det blant annet at

*Energikommisjonen skal kartlegge energibehovene og foreslå økt energiproduksjon, med mål om at Norge fortsatt skal ha overskuddsproduksjon av kraft og at **rikelig tilgang på fornybar kraft** fortsatt skal være et konkurransefortrinn for norsk industri². (uthevet her)*

Energikommisjonens hovedfokus er som følge av dette rettet mot produksjon av fornybar energi, og i mindre grad olje og gass-produksjon. I rapporten side 57 viser Energikommisjonen i boks 6.1 til IEA «Net Zero by 2050» som angir en *redusert etterspørsel etter olje og gassproduksjon med hhv 75% og 50 % innen 2050* – om vi skal nå klimamålene.

Produksjonen av norsk gass er nær 10 ganger så stor som den samlede produksjonen fra vannkraft og vindkraft. Etterspørselen i Europa og det forhold at prisen på elektrisitet i så stor grad er sammenkoblet med gassprisen, innebærer at det ikke er en aktuell problemstilling å avvikle gassproduksjonen «over natten». I stedet må arbeidet med grønn omstilling av denne næringen - samt arbeidet med CCS og CCU intensiveres betydelig.

Naturressurskommunene mener at det ikke kan herske tvil om at en satsing på CCS og CCU vil kunne gi et betydelig bidrag til norsk økonomi og sikre mange arbeidsplasser i Norge, hvis dette gjøres på en riktig måte. Det innebærer blant annet at departementet bør vurdere om anlegg for CO₂-fangst og lagring i reservoarer på sokkelen skal skje via landanlegg i Norge.

3.2 Barrierer for å få frem mer produksjon på kort sikt

Kommisjonen identifiserer i kapittel 1.5 de to mest sentrale barrierene for å få frem vesentlig ny fornybar produksjon på kort sikt. Ved siden av «lange ledetider» - tiden fra påbegynt prosjekt til idriftsettelse - viser kommisjonen til «lav samfunnsaksept».

---

² Se NOU 2023: 3 side 27

3.2.1 Ledetider – nett og produksjon

Når det gjelder «lange ledetider» vil Naturressurskommunene påpeke at dette normalt ikke skyldes lang saksbehandlingstid i kommunene, verken når det gjelder nett eller ny produksjon.

For så vidt gjelder nett og hvilke tiltak som bør iverksettes for å sikre en god infrastruktur, vises til Naturressurskommunenes høringsuttalelse NOU 2022:8 Nett i tide. Her fremgår at Naturressurskommunene advarer mot å korte ned på konsesjonstiden ved å sette til side de demokratiske prosessene. Det vil i stedet kunne føre til at konsesjonsprosessene vil ta lengre tid enn før. For å korte ned på ledetiden, bør kommunene bringes inn i prosessene på et tidligere tidspunkt enn i dag, allerede på planleggingsstadiet. Dette bør fremgå av regelverket.

Det samme gjelder for prosjekter for å få frem vann og vindkraftprosjekter. Kommunene må bringes inn i prosessen på et langt tidligere tidspunkt enn i dag, og det bør regelfestes.

3.2.2 Forhåndstiltredelser – konsesjon og ekspropriasjon

På side 19 i Energikommisjonens rapport fremgår følgende:

Medlemmene Lundberg, Stubholt og Tennbakk viser til at forhåndstiltredelse, eller tillatelse til å starte utbygging før en konsesjons gyldighet er endelig avgjort, er vanlig praksis i utbyggingsaker. Dette gjelder også i reindriftsområder, der utbygginger kan komme i konflikt med FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 27. Fosen-dommen viser at praksisen med å tillate utbygging i reindriftsområder før gyldigheten av konsesjonen er rettskraftig avgjort, er problematisk. Det bør utredes nærmere om denne praksisen bør opphøre, slik Norsk institutt for menneskerettigheter anbefaler.

Naturressurskommunene slutter seg her til mindretallet. Departementet må foreta en grundig vurdering av den praksis som etter hvert har etablert seg ved at forhåndstiltredelser er blitt en hovedregel fremfor en unntaksregel.

Departementet bør også synliggjøre at konsesjon og ekspropriasjonstillatelser er to forskjellige vedtak. Det vil kunne føre til en enklere og mer ryddig saksbehandling, som dermed vil kunne innebære en tidsbesparelse.

3.2.3 Prioritering av prosjekter

Kommunene har som den primære arealmyndighet normalt god oversikt over henvendelser fra ulike næringsetablerere. Når olje og energiministeren har varslet at det vil komme en prioriteringsliste for hvilke tiltak som skal få nettilknytning, må kommunene gis anledning til å uttale seg.

Naturressurskommunene vil understreke behovet for at kommunenes uttalelser må tillegges stor vekt. Det vises her til Energikommisjonens enstemmige uttalelse om behovet for lokal aksept, se nedenfor

3.3 Kommunenes rolle – og legitime krav på en andel av verdiskapingen ved nye inngrep i natur

Energikommisjonen har omtalt kommunenes roller og betydning for energiomstillingen særlig i kapittel 1.5, 1.9 og i kapittel 10.4.6. Det er Naturressurskommunenes syn at kommisjonen har gjort

treffende og poengterte analyser av kommunenes betydning, kommuner her forstått som vertskap for den nødvendige fornybarutbyggingen.

Dette utdypes i kapittel 1.5.3 om vindkraft på land, hvor det blant uttales:

«Vindkraft på land kan spille en sentral rolle for å opprettholde eller styrke kraftbalansen frem mot 2030. Samtidig er utfordringen ulike barrierer som stopper eller forsinker utbyggingen av vindkraftanlegg. De viktigste barrierene er naturhensyn, lokal aksept samt legitimitet nasjonalt. (...) For å få lokal aksept er det viktig at økt andel av verdiskapingen går til berørte kommuner.»

Denne analysen følges opp med følgende forslag:

«- Arbeidet med å gi vertskommunene økt innflytelse i vindkraftsaker gjennom plan- og bygningsloven må ferdigstilles. (...) Kommunen må ha økonomiske fordeler som gir grunn til å si ja til utbygging.»

Etter å ha slått fast kommunesektorens sentrale rolle for å få gjennomført kommisjonens forslag, gjentas under kapittel 1.9 Kommunenes rolle:

«En av vår tids største hindre for å få til økt kraftproduksjon, og da særlig vindkraft på land, er mangel på folkelig og lokal oppslutning. Skal den utfordringen tas på alvor, må virkemidler for å fjerne dette hinderet tas i bruk.

Kommisjonen mener at:

- *Det er avgjørende at samfunnskontrakten mellom storsamfunnet og de berørte lokalsamfunn som vår vannkraftshistorie er bygget på, videreføres. Kommisjonen vil derfor snarest anbefale at det snarest foretas en gjennomgang av gjeldende vannkraftregime med sikte på en kartlegging av hvor godt det treffer morgendagens vannkraftutbygging sett fra vertskommunenes ståsted.*
- *Kommisjonen er positiv til at en økt andel av inntektene fra vindkraft går til vertskommuner.*
- *Kommisjonen anbefaler at en fast andel på 15 prosent av grunnrenteskatten til staten fra det enkelte vindkraftanlegg skal tilfalle den berørte kommunen som stiller sine naturressurser til disposisjon for storsamfunnet.»*

Naturressurskommunene slutter seg til disse anbefalingene.

Energikommisjonen utdypes sine synspunkter i kapittel 10.4.6 i rapporten. Der fremheves det med rette at

«uten lokal forankring og aksept vil den grønne omstillingen neppe kunne gjennomføres, og i alle fall ikke med den fart våre klimaforpliktelser pålegger oss (...) Det er bred enighet om at tilslutning fra kommuner som blir berørt av større kraftprosjekter er en avgjørende forutsetning for gjennomføringen.»

Naturressurskommunene er tilfreds med Energikommisjonens understreking av vertskommunenes betydning, og de forslag til virkemidler som fremheves som nødvendige for kommunesektorens bidrag til den nødvendige energiomstillingen. Det er likevel Naturressurskommunenes syn at selv om kommisjonen kan ha rett i at det er bred enighet om at tilslutning fra berørte kommuner til nødvendige naturinngrep er en avgjørende forutsetning, er det et stort sprang herfra til en enighet om de virkemidler kommisjonen anbefaler for å sikre den lokale oppslutningen.

Snarere tvert imot har Naturressurskommunene i lang tid erfart at det verken i Olje- og energidepartementet, Finansdepartementet eller i andre deler av statsforvaltningen synes å være noen *reell vilje* til å sikre berørte kommuner deres legitime rett til en andel av verdiskapingen eller en reell innflytelse over konsesjonsprosessene.

Energikommisjonen viser selv til at det gjeldende vannkraftregimet ikke synes å ivareta vertskommunenes interesser i de utbyggingsformer vannkraften vil anta fremover, se blant annet kapittel 1.9 som er sitert ovenfor. Nye utbyggingsformer er eksempelvis effekt- og pumpekraftverk. Slike anlegg vil ikke utløse noen rett til konsesjonskraft, og vil trolig gi vannkraftkommunene lavere naturressursskatt. Naturressurskommunene viser videre til at LVK gjennom flere år bedt Olje- og energidepartementet forenkle og modernisere konsesjonskraftregimet ved å slå sammen de to prisregimene, uten å ha blitt hørt. OED har i det hele tatt ikke vist noen vilje til å se nærmere på de forslag LVK har fremmet til moderniseringer i vannkraftregimet. Disse moderniseringer ville ha gitt kommunene nye og bedre insentiver for å gi sin tilslutning til nye naturinngrep som nødvendige ledd i energiomstillingen.

Selv om det er store forskjeller på vannkraftshistorien og vindkraftshistorien, er det Naturressurskommunenes erfaring at den samme byråkratiske motviljen har gjort seg gjeldende overfor vertskommuner til vindkraft på land. Riktignok er det nå fremmet forslag om et nytt konsesjons- og skatteregime for vindkraft på land som i større grad yter vertskommunene rettferdighet. Men det er likevel en kjensgjerning at det måtte en full stans i vindkraftutbyggingen på grunn av lokale protester før disse forslagene ble fremmet. Naturressurskommunene ser derfor spesielt positivt på at det ikke bare er Energikommisjonen, men også et samlet næringsliv som nå går i bresjen for et bedre tilpasset konsesjons- og skatteregime for vindkraft på land. – Det gjenstår likevel mye før de nødvendige insentivordninger for vertskommuner er på plass.

Energikommisjonen er samstemt om svært ambisiøse mål for fornybarpolitikken. Men når rapporten har fått tilnavnet Mer av alt- raskere, skyldes det at kommisjonen også presiserer at *«det er tidskritisk å øke utbyggingstakten»*. Kommisjonen slutter av dette at det er behov for *«ekstraordinære tiltak»* for å øke utbyggingstakten med det nødvendige tempo.

Naturressurskommunene er enig i dette.

3.3.1 Behovet for å forbedre konsesjons- og skatteregimene for fornybarsektoren

En av de største utfordringer ved oppfølgingen av Energikommisjonens anbefalinger, vil bli å etablere konsesjons- og skatteregimer for fornybarsektoren som både gir nødvendige insentiver til potensielle investorer, og på samme tid gir nødvendige insentiver til de vertskommuner som blir bedt om å investere sin naturkapital med irreversible naturinngrep til følge.

Den senere tids erfaringer om kommuneøkonomi og kraftinntekter gir få, om noen, forventninger om at den analysen som ligger til grunn for kommisjonens forslag, deles av statsforvaltningen og andre sentrale premissleverandører. Naturressurskommunene nevner som ferske eksempler Sanderudutvalget, NOU 2019:16, som foreslo å avvikle vertskommunenes kraftinntekter, Inntektssystemutvalget, NOU 2022:10, som har foreslått å utjevne kraftinntekter på hele kommunesektoren og

Skatteutvalget, NOU 2022: 20, som anser lovbestemte kraftinntekter som kompensasjon til vertskommuner som «vridende bruttoskatter» og derfor foreslår avviklet. Det samme gjelder Finansdepartementets forslag til grunnrenteskatt for vindkraft på land, som gir skinn av å være inntekter til de berørte kommuner, men hvor store deler av grunnrenteskatten foreslås tildelt hele kommunesektoren gjennom ordningen med rammetilskudd. Forslaget vil føre til at tettbygde strøk uten vindkraftanlegg vil motta større andeler av vindkraftskatten enn de berørte, spredtbygde vertskommunene hvor vindkraftanleggene bygges.

Med slike holdninger blir kommisjonens påpekning av at lokal oppslutning er en avgjørende forutsetning for gjennomføring av større kraftprosjekter, en ren illusjon.

3.3.2 Kommunenes ansvar og rolle i energieffektivisering

Kommisjonen peker på at den rimeligste energien er den vi ikke bruker, og foreslår en rekke ulike tiltak for en mer fleksibel og *effektiv energibruk*, herunder at en: (...)

- *Utløser det store potensialet for å utnytte mer overskuddsvarme fra industrien.*
- *Gjennomfører et nasjonalt løft for å redusere kraftbruken i bygg.*
- *Utnytter mulighetene for økt bruk av fjernvarme og varmepumper.*

Også når det gjelder energieffektiviseringen peker Energikommisjonen på kommunene og uttaler:

- *Kommunene er planleggingsmyndighet, byggesaksmyndighet, rådgiver overfor egne innbyggere og bygningsforvalter. De må involveres og ansvarliggjøres på en tydeligere måte (...)*
- *Energikommisjonen utfordrer kommunene til å vurdere mulighetene for, og legge til rette for, samlokalisering av industri som har overskuddsvarme og industri som har varmebehov, bl.a. gjennom reguleringsplaner, samarbeid med industriaktører og energiselskaper.”*

Naturressurskommunene er enig også i denne analysen og er beredt til å ta den utfordringen som Energikommisjonen oppstiller. For å lykke må imidlertid kommunen involveres i myndighetenes arbeid og planene til både nettselskapene, kraftselskaper og industribedriftene på et langt tidligere tidspunkt enn i dag.

3.4 Behovet for en bred vurdering av eierskapsregler i norsk energiforsyning

Norsk stor vannkraft har fra vannkraftepokens begynnelse vært underlagt eierskapsregler. Hjemfallsreglene har vært avgjørende for at vi i Norge har hatt en god kontroll på våre vannkraftressurser – og at Norge har blitt det velstandslandet det er. Konesjons- og skattereglene sørget også for en god fordeling av verdiskapingen mellom staten, utbyggere og berørte lokalsamfunn. Denne kunnskapen bør videreføres også til nye energiformer, som vindkraft. Naturressurskommunene savner en vurdering av betydningen av eierskapsregler og hvordan disse kan innrettes på nye energiformer i Energikommisjonens rapport.

Da Norge fant olje på slutten av 1960 tallet, ble erfaringene og kunnskapen om det norske konsesjons-systemet med eierskapsregler og gode fordelingsregler mellom stat, utbygger videreført. Erfaringene

fra denne sektoren bør ha stor overføringsverdi på utvikling av eksempelvis havvind. Heller ikke dette forholdet er i liten grad berørt i Energikommisjonens rapport.

Naturressurskommunene har merket seg at regjeringspartiene har avvist behovet for eierskapsregler både for vindkraft og havvind, uten at dette er utredet eller har vært underlagt en demokratisk politisk saksbehandling med innspill og høringer. Det er Naturressurskommunene syn at det ikke på noen måte er tilstrekkelig med de forbedringer som er varslet i Prop. 95 L (2022 – 2023) Endringer i sikkerhetsloven (eierskapskontroll og lovens virkeområde). Poenget med eierskapsregler er ikke alene det sikkerhetsrettslige aspektet, men eierkontroll over inntektene fra våre felles ressurser. Vannkraftsektoren er det beste eksemplet på at dette ikke kan ivaretas gjennom konsesjons og skattereglene alene.

4 Oppsummering og anbefaling

Naturressurskommunene viser til Energikommisjonens enstemmige uttalelse om betydningen av lokal aksept og kommunenes rolle i den grønne omstillingen.

Naturressurskommunene slutter seg fullt ut til denne uttalelsen, ber regjeringen ta Energikommisjonens analyser og anbefalinger på alvor - og straks invitere vertskommunenes organisasjoner til dialog med sikte på å forene statlige og kommunale krefter i et partnerskap for gjennomføring av den grønne omstillingen.

Med vennlig hilsen

Naturressurskommunene